

ФУНКЦІЇ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ В ЕКОНОМІЦІ

Ринок цінних паперів відіграє важливу роль в економіці, він являє собою об'єднання учасників та правових відносин між ними щодо розміщення, обігу та обліку цінних паперів.

У функціях проявляється сутність ринку цінних паперів (РЦБ), які у свою чергу поділяються на загальноринкові та специфічні.

До загальноринкових функцій відносять [1]:

1) стимулюючу чи комерційну – РЦБ повинен стимулювати різними способами бажання фізичних та юридичних осіб бути учасниками цього ринку, наприклад, даючи право на участь в управлінні підприємством;

2) цінову – фондовий ринок повинен організовувати процес встановлення ринкових цін та їх безперервний рух. Тобто частка ринкових цін на ринку має з часом зростати, а частка неринкових – знижуватися;

3) інформаційну – всі учасники ринку повинні мати рівний доступ до інформації та без будь-яких витрат, тобто мають бути орієнтири для розміщення капіталу. Надання інформації допомагає нормальному функціонуванню фондового ринку. Якщо інформаційна прозорість буде відсутня, компанії будуть менш розвинені та залучення інвестицій зменшиться;

4) регулююча – ринку необхідно створювати правила торгівлі та участі у ній, підтримувати порядок. Ринок цінних паперів постійно розвивається, удосконалюється, і цей процес не можна зупинити. Його потрібно контролювати, інакше наростатиме хаос, конфлікти та ін.

Специфічні функції ринку наступні:

1) перерозподільна – це функція, яка здійснює перетікання грошей від власників пасивного капіталу до власників активного капіталу. Вона

перерозподіляє кошти між різними галузями народного господарства, переводить заощадження населення у виробничу форму та фінансує дефіцит державного бюджету без друку нових грошей, використовуючи ті тимчасово вільні гроші, які вже є в економіці. Фізичні та юридичні особи на добровільній основі вкладають вільні гроші в державні облігації;

2) страхування ризиків чи хеджування – функція, яка виходить з урахуванням нового класу похідних ЦБ: опціонів, ф'ючерсів. Вона захищає власників від негативної для них зміни цін, доходності чи вартості активів.

Усі перелічені функції виходять із відносин між учасниками ринку цінних паперів.

Учасниками ринку цінних паперів є фізичні та юридичні особи, які вступають між собою в економічні відносини для звернення ЦП. Існують три основні групи учасників фондового ринку:

– емітентами або позичальниками є юридичні особи, підприємства, що випускають цінні папери для залучення коштів та несуть зобов'язання перед власниками цінних паперів;

– інвестори або кредитори є юридичні та фізичні особи, резиденти та нерезиденти, які купують ЦП, які випускаються в обіг;

– фондові посередники або професійні учасники ринку цінних паперів – це юридичні та фізичні особи, які виконують функції посередників між емітентами та інвесторами та надають послуги з ліцензії.

Більшість всесвітніх фінансових аналітиків та експертів у цій галузі стверджують, що ринок цінних паперів має великий потенціал та значні перспективи розвитку та зростання, але на жаль має й низку проблем.

Список літератури:

1. Михайленко, М. М. Ринок цінних паперів: підручник та практикум для академічного бакалаврату / М. Н. Михайленко. - 2-ге вид., Перероб. та дод. - Москва: Видавництво Юрайт, 2019. - С. 26-31